

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ

จินตนา กิ่งแก้ว พย.ม.*

ณัฐธยาน์ บุญมาก พย.ม.**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ และเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 200 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทยซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เครื่องมือมีการประมาณค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติ one way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกชั้นปีอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.76$, $SD = 0.78$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในทุกด้านได้แก่ ด้านร่างกายอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.81$) ด้านจิตใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.65$) ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.83$) ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.72$) และคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และด้านจิตใจมากกว่านักศึกษาชั้นปี 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .013$, $p = .000$, $p = .000$ ตามลำดับ และ $p = .005$, $p = .000$, $p = .000$ ตามลำดับ)

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต นักศึกษาพยาบาล

* อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ

Quality of Life among Nursing Students in Chalermkanchana Si Sa Ket University

Jintana Kingkaew M.N.S.*

Natthaya Boonmark M.N.S.**

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the quality of life of students in faculty of nursing, Chalermkanchana Si Sa Ket University and compare the differences in the quality of life in each year of study. The sample included 200 nursing students of 1st to 4th year registered in the 2nd semester in academic year 2015. The instrument used was the WHO's questionnaire for quality of life, Thai version (WHOQOL-BREF-THAI) composed of the question in physical, mental, social relationship and environmental aspects. The reliability determined using the Cronbach's alpha coefficients was 0.93. The data were analyzed by the statistics; percentage, mean, standard deviation and one way ANOVA.

The findings showed that the average score of total quality of life among nursing students was at a good level ($\bar{X}$ = 3.76, SD = 0.78) with the totally highest score in the first year students. When analyzed in each aspect, the first year nursing students had the highest average score in all aspects, including a good level of physical aspect ($\bar{X}$ = 3.93, SD = 0.81), a very good level of mental aspect ($\bar{X}$ = 4.21, SD = 0.65), a good level of social relationship aspect ($\bar{X}$ = 3.97, SD = 0.83) and a good level of environment aspect ($\bar{X}$ = 3.79, SD = 0.72). The average scores of total quality of life in each year of study were significant different (p = .000). The first year nursing students had significantly higher average score of physical and mental aspects than those of the 2nd, 3rd and 4th year students (p = .013, p = .000, p = .000, respectively and p = .005, p = .000, p = .000, respectively).

Keywords : Quality of Life, Nursing students

---

* Instructor, Faculty of Nursing, Chalermkarnchana University, Si Sa Ket

** Instructor, Faculty of Nursing Chalermkarnchana University, Si Sa Ket

บทนำ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ เป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี โดยตลอดหลักสูตรการศึกษานี้ คณะพยาบาลศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สภาการพยาบาลกำหนด เพื่อให้ได้ลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ นอกจากนี้จะให้ความสำคัญด้านการพัฒนาด้านวิชาการพยาบาลให้เป็นเลิศแล้ว ทางคณะพยาบาลศาสตร์ ยังให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยรวมแก่นักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขพร้อมที่จะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพตามความมุ่งหวังของสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันขึ้นกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม¹ ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นจึงรวมไปถึงทุกๆ ด้าน ได้แก่ การมีคุณสมบัติทั้งร่างกาย จิตใจ การได้รับการตอบสนองทั่วไปให้กินดี อยู่ดี ถูกสุขลักษณะ มีการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม จากประสบการณ์ที่ผ่านมาที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในประเด็นคำถามที่สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาจำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งมีอายุระหว่าง 16-25 ปี โดยใช้คำถามว่า “นักศึกษามีชีวิตความเป็นอยู่ช่วงนี้เป็นอย่างไรบ้าง” “อะไรคือปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของตัวเอง” และ “อะไรคือความต้องการเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น” จากการสนทนากลุ่มสรุปข้อมูลได้ว่า ทุกคนรับรู้ว่าคุณเองมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ ทุกคนมีความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และประสบผล

สำเร็จด้านการเรียนและการประกอบวิชาชีพในอนาคต ทั้งนี้ทุกคนระบุว่าความเครียดและการปรับตัวในระหว่างการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่ออารมณ์คุณภาพชีวิตโดยรวมให้ดีขึ้นหรือแย่ลง โดยนักศึกษายกผ่านการฝึกปฏิบัติงานมาแล้วระบุว่า การเจ็บป่วยขณะฝึกปฏิบัติงานส่งผลให้คุณภาพชีวิตแย่ลง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นว่าในระหว่างเรียนนี้มีความต้องการให้ทางคณะฯ หรือสถาบันจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับนักศึกษาตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นได้ว่าการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ มีปัจจัยด้านการเจ็บป่วยทางกาย ความเครียดและการปรับตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง อาจเนื่องจากการศึกษาพยาบาลนั้นเป็นหนึ่งในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการเรียนในสาขานี้ มีความยากจากเนื้อหาที่มากและเข้มข้นทั้งการเรียนจากภาคทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กันไป ดังนั้นหากนักศึกษามีร่างกายไม่แข็งแรง มีปัญหาการปรับตัว มีความเครียดและอาจไม่สามารถปรับตัวและเผชิญความเครียดอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้จากสถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ชั้นปีที่ 1 มีความกังวลเรื่องการปรับตัวในช่วงระยะเวลาแรกเริ่มเข้าศึกษา อาจเนื่องมาจากยังไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวหลายๆ ด้าน ซึ่งความกังวลนี้จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตให้แย่ลงตามมาได้ในระยะหนึ่งจนกว่านักศึกษาจะสามารถปรับตัวได้ และจากการศึกษาของวินิทรานวลละออง² ที่พบว่านักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 รู้สึกเครียดที่ต้องปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ การประสานงานกับอาจารย์ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลที่สะท้อนปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้าน

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในทุกชั้นปี รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้มาก่อนทั้งในระดับคณะฯ หรือสถาบัน ผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ศึกษาพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งหากนักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความพร้อมที่จะเสียสละ อุทิศตนในการปฏิบัติการพยาบาลอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตฉบับย่อ (WHO) ของ สุวัฒน์ มหันันันตร์กุล³ ซึ่งแปลจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 200 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane, Taro(1970)⁴ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 133 คน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิฐานะ เดิมที่อาศัย/หอพัก ปัญหาทางสุขภาพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพชีวิตฉบับย่อ

ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ คุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม คำถามแต่ละข้อเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.80	หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีอย่างยิ่ง
คะแนนเฉลี่ย	1.81–2–60	หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.61–3.40	หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41–4.20	หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
คะแนนเฉลี่ย	4.21–5.00	หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตที่ดีมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.84 และเป็นเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการแล้ว อีกทั้งผู้วิจัยนำเครื่องมือนี้ไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาหาความเชื่อมั่นอีกครั้ง โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.93 จากนั้นผู้วิจัยจึงนำเครื่องมือนี้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา รหัสจริยธรรมเลขที่ มจน.พย. 15-09-2559 ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพและชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย พร้อมทั้งลงนามยินยอมและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล การชี้แจงสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้า

ร่วมการวิจัยหรือสามารถปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อใดๆและไม่มีการเปิดเผยข้อมูลให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเสนอในภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน เพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการเตรียมผู้ช่วยวิจัยนั้นผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัยและการใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตฉบับที่ใช้กับการศึกษานี้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามจนเป็นที่เข้าใจและให้ทดลองใช้แบบประเมินกับผู้วิจัยก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบของแต่ละฉบับแล้วนำไปคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยหาจำนวนและความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean; $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; SD) ตามระดับการวัดของข้อมูล

2. วิเคราะห์คุณภาพชีวิตโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ โดยภาพรวมและรายด้าน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนคุณภาพชีวิตแต่ละชั้นปีโดยใช้สถิติ ANOVA (F-Test) และวิเคราะห์คะแนนคุณภาพชีวิตแต่ละด้านเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least significant difference)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 96 ส่วนเพศชายมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4 อายุตั้งแต่ 18–27 ปี โดยมีอายุระหว่าง 16–20 ปีมากที่สุด คือ ร้อยละ 55 เฉลี่ยอายุ 20.49 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2, 4, 3 (ร้อยละ 30, 26, 24, 20 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมาคือหอพักนอกมหาวิทยาลัยและบ้านตัวเอง (ร้อยละ 52.50, 41.00, 6.50 ตามลำดับ) เมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพส่วนใหญ่ เข้ารับบริการสุขภาพที่โรงพยาบาล รองลงมาคือรับบริการที่คลินิก ชี้อายมารับประทานเอง และดูแลตัวเองโดยไม่ใช้ยา (ร้อยละ 44.50, 33.00, 19.50, 3.00 ตามลำดับ) ด้านรายรับเพื่อใช้จ่ายระหว่างศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีรายรับต่อเดือนต่ำสุด 1,500 บาท สูงสุด 20,000 บาท เฉลี่ยต่อเดือน 4,747 บาท ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.50 มีรายรับต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ (n = 200)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	4.00
หญิง	192	96.00
อายุ		
16 – 20 ปี	110	55.00
21 – 25 ปี	88	44.00
26 – 30 ปี	2	1.00
$\bar{X}$ =20.49 min=18 max=27		
การศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	60	30.00
ชั้นปีที่ 2	52	26.00
ชั้นปีที่ 3	40	20.00
ชั้นปีที่ 4	48	24.00
ภูมิลำเนาเดิม		
อำเภอเมืองศรีสะเกษ	23	11.50
ต่างอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ	53	26.50
ต่างจังหวัด	125	62.00
ที่อาศัย/หอพัก		
หอพักมหาวิทยาลัย	105	52.50
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	82	41.00
บ้านตนเอง	13	6.50
ปัญหาทางด้านสุขภาพ		
ดูแลตนเองไม่พึ่งใครไม่รับประทานยา	105	3.00
ซื้อยามารับประทานเอง	61	19.50
รับบริการสถานพยาบาล / คลินิก	21	33.00
รับบริการที่โรงพยาบาล	13	44.50

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ (n = 200) (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
1-3,000	60	30.00
3,001-6,000	109	54.50
6,001-9,000	13	6.50
9,001-12,000	11	5.50
12,001-15,000	6	3.00
> 18,000	1	0.50
$\bar{X}=4,747$ min=1,500 max=20,000		

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกชั้นปีจัดอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.76, SD = 0.78$) ทั้งนี้พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษา

ชั้นปีที่ 1 มากที่สุด ($\bar{X} = 3.98, SD = 0.75$) และจัดอยู่ในระดับดี และชั้นปีที่ 2 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.70, SD = 0.81$) แต่จัดอยู่ในระดับดีเช่นกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพชีวิต
ชั้นปีที่ 1 (n = 60)	3.98	0.75	ดี
ชั้นปีที่ 2 (n = 52)	3.70	0.81	ดี
ชั้นปีที่ 3 (n = 40)	3.67	0.79	ดี
ชั้นปีที่ 4 (n = 48)	3.69	0.79	ดี
รวม	3.76	0.78	ดี

เมื่อวิเคราะห์คุณภาพชีวิตรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจมากที่สุด และจัดอยู่ในระดับดีมากที่สุดอีกทั้งยังมากที่สุดเมื่อเทียบกับชั้นปีอื่นๆ ($\bar{X} = 4.21, SD = 0.65$) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยด้านจิตใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.98, SD = 0.78$) จัดอยู่ในระดับดี นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 3.80, SD = 0.75$) จัดอยู่ในระดับดี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.86, SD = 0.69$) จัดอยู่ในระดับดี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตรายด้านของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ

คุณภาพชีวิต	ชั้นปีที่ 1 $\bar{X}$ (SD)	ชั้นปีที่ 2 $\bar{X}$ (SD)	ชั้นปีที่ 3 $\bar{X}$ (SD)	ชั้นปีที่ 4 $\bar{X}$ (SD)	ระดับคุณภาพ ชีวิต
ด้านร่างกาย	3.93 (0.81)	3.78 (0.83)	3.62 (0.83)	3.83 (0.96)	ดี
ด้านจิตใจ	4.21(0.65)	3.98 (0.78)	3.77 (0.79)	3.86 (0.69)	ดี
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3.97 (0.83)	3.65 (0.80)	3.80 (0.75)	3.67(0.80)	ดี
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.79 (0.72)	3.42 (0.81)	3.47(0.79)	3.60 (0.71)	ดี
คุณภาพชีวิตโดยรวม	3.98 (0.75)	3.70 (0.81)	3.67(0.79)	3.69 (0.79)	ดี

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ในแต่ละชั้นปี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) (ตารางที่ 4) และเมื่อวิเคราะห์คุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิต เป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least significant difference) ของนักศึกษาพบว่านักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคุณภาพชีวิต ผลแสดงดังตารางที่ 5 ถึง 7

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ ในแต่ละชั้นปี

คุณภาพชีวิต	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3.243	3	1.081	5.988	.001
	ภายในกลุ่ม	35.379	196	.181		
	รวม	38.622	199			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.759	3	1.920	10.396	.000
	ภายในกลุ่ม	36.190	196	.185		
	รวม	41.949	199			
ด้านสัมพันธภาพทาง สังคม	ระหว่างกลุ่ม	3.667	3	1.222	4.201	.007
	ภายในกลุ่ม	57.039	196	.291		
	รวม	60.706	199			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4.441	3	1.480	6.278	.000
	ภายในกลุ่ม	46.217	196	.236		
	รวม	50.659	199			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.436	3	1.145	9.424	.000
	ภายในกลุ่ม	23.818	196	.122		
	รวม	27.254	199			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ด้านร่างกายในแต่ละคู่ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .013$, $p = .000$ และ $p = .000$ ตามลำดับ) ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีอื่นๆ มีคะแนนคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ในด้านร่างกายเป็นรายคู่ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ระดับชั้นปี			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.93	3.73	3.63	3.64
ชั้นปีที่ 1	3.93	-	.013*	.000*	.000*
ชั้นปีที่ 2	3.73		-	.238	.286
ชั้นปีที่ 3	3.63			-	.87
ชั้นปีที่ 4	3.64				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ด้านจิตใจในแต่ละคู่ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .005$, $p = .000$ และ $p = .000$ ตามลำดับ) ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีอื่นๆ มีคะแนนคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ในด้านจิตใจเป็นรายคู่ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ระดับชั้นปี			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		4.22	3.99	3.77	3.87
ชั้นปีที่ 1	4.22	-	.005*	.000*	.000*
ชั้นปีที่ 2	3.99		-	.016	.157
ชั้นปีที่ 3	3.77			-	.295
ชั้นปีที่ 4	3.87				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ในแต่ละคู่ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .02$ และ $p = .005$ ตามลำดับ) ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีอื่นๆ มีคะแนนคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ในด้านสัมพันธภาพทางสังคม เป็นรายคู่ ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ระดับชั้นปี			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.98	3.65	3.80	3.78
ชั้นปีที่ 1	3.98	-	.02 *	.125	.005*
ชั้นปีที่ 2	3.65		-	.175	.805
ชั้นปีที่ 3	3.80			-	.270
ชั้นปีที่ 4	3.78				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม ในแต่ละคู่ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$ และ $p = .006$

ตามลำดับ) และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .021$) ในขณะที่นักศึกษาคู่ชั้นปีอื่น ๆ มีคะแนนคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ในด้านสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่ ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ระดับชั้นปี			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.79	3.41	3.51	3.63
ชั้นปีที่ 1	3.79	-	.000*	.006*	.099
ชั้นปีที่ 2	3.41		-	.293	.021*
ชั้นปีที่ 3	3.51			-	.253
ชั้นปีที่ 4	3.63				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิจารณ์และสรุปผล

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการมีระบบการดูแล และให้คำปรึกษา/ช่วยเหลือได้สะดวกรวดเร็ว ทั้งการให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการและการใช้ชีวิต โดยแต่ละชั้นปีจะมีอาจารย์ประจำชั้นดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด

รวมทั้งการมีคุณภาพชีวิตที่ดียังเกิดจากการที่คณาจารย์ในคณะได้ชี้แนะแนวทางการดูแลสุขภาพของตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ การปรับตัวกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพิชญาวีร์ ลินสวัสดิ์ และเบญจวรรณ พิททาร์ต⁵ ที่พบว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

ราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี และจากการศึกษาของ ตำราญ จูช่วย, สลักจิตร หิรัญสาตี และสุนทรีย์ สองเมือง⁶ ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา 2555 มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่พบว่านักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านของแต่ละชั้นปี ในภาพรวมพบว่านักศึกษาชั้นปี 1 มีคุณภาพชีวิตที่ดีมากกว่าระดับชั้นปีอื่นๆ ทั้ง 4 มิติ (ตารางที่ 3) นอกจากนี้ยังพบว่าคุณภาพชีวิตของแต่ละชั้นปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคุณภาพชีวิตมิติด้านร่างกายมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5) มีคุณภาพชีวิตมิติด้านจิตใจมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 6) มีคุณภาพชีวิตมิติด้านสัมพันธภาพทางสังคมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 7) มีคุณภาพชีวิตมิติด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 8) การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคุณภาพชีวิตในทุกๆ มิติดีกว่าชั้นปีอื่นๆ อธิบายได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการเรียนการสอนเฉพาะภาคทฤษฎี การเรียนตามตารางปกติ ตามเวลาราชการ ไม่มีการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยจึงมีวันหยุดมากพอที่นักศึกษาจะได้พักผ่อน ดูแลร่างกายตนเองอย่างเต็มที่ ได้พบปะครอบครัวและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับเดียวกันและถือได้ว่ามีระยะเวลาพักผ่อนคลายมากกว่าชั้นปีอื่นๆ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตจึงมากกว่าชั้นปีอื่นๆ ตามมา ในส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งการเรียนมีทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติในโรงพยาบาล และชุมชน จากเนื้อหาคเรียนที่เข้มข้นในชั้นเรียน ประกอบกับการที่ต้องฝึกปฏิบัติเป็นระยะเวลายาวนานในแต่ละวิชานั้น ส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้าจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ เกิดความเครียด วิตกกังวลตาม

มาด้วย ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จึงต่ำกว่าชั้นปีที่ 1 ในทุกๆ มิติ (ตารางที่ 5-8) ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าระดับชั้นปีที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทั้ง 4 มิติ ของนักศึกษาพยาบาล⁷ ซึ่งผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ มณฑา ลิ้มทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ⁸ ที่พบว่า เมื่อนักศึกษาชั้นปีฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกเป็นครั้งแรกสถานการณ์หรือแหล่งที่ก่อให้เกิดความเครียดแก่นักศึกษา คือ การปฏิบัติหัตถการ เช่น การขาดทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล การล้มขั้นตอนหรือปฏิบัติการพยาบาลไม่ถูกต้อง รวมทั้งปัญหาด้านสัมพันธภาพและการสื่อสารเมื่อต้องติดต่อกับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทีมสุขภาพเพื่อสอบถามข้อมูลที่ต้องการ

จากการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีในทุกชั้นปีเช่นเดียวกับการศึกษาของพิชญาวีร์ ลินสวัสดิ์ และเบญจวรรณ พิพทาร์ดี⁹ ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี มีระดับคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับดี อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ได้รับการดูแลจากคณะฯ และคณาจารย์อย่างใกล้ชิดเสมือนหนึ่งครอบครัวเดียวกันทำให้เกิดความสบายใจในขณะศึกษาเล่าเรียน ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีอาคาร สถานที่ที่สะอาด สวยงาม อุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนพร้อมใช้งาน บรรยากาศดีมีความเป็นธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษานี้ก็ยังพบว่าในทุกๆ ชั้นปีมีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ (ตารางที่ 3) น่าจะเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 52.50 พักอาศัยที่หอพักมหาวิทยาลัย ซึ่งการอยู่หอพักมหาวิทยาลัยอาจไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาเมื่อเทียบหอพักเอกชนนอกมหาวิทยาลัย อีกทั้งการอยู่ร่วมกันในหอพักจะมีกฎระเบียบต่างๆ ที่เคร่งครัด อาจส่งผลต่อความรู้สึกไม่พึงพอใจ และรู้สึกขาดอิสระในการดำเนินชีวิตได้ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ อาจส่งผลให้ค่าเฉลี่ยคะแนน

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกฉบับภาษาไทยซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ได้กับบุคคลทั่วไป ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงรายงานในลักษณะคุณภาพชีวิตโดยทั่วๆ ไปเท่านั้น ซึ่งอาจยังไม่เฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยตรง

สรุปผลการศึกษา

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมของนักศึกษาทุกชั้นปีอยู่ในระดับดี โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ยสูงสุดโดยรวมและในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ดีมากกว่านักศึกษาชั้นปี 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย สถาบันการศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผน

เอกสารอ้างอิง

1. จันทรา อึ้งเอ็ง. คุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5 [อินเทอร์เน็ต]:141-148. [เข้าถึงเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2562].online เข้าถึงได้จาก: <http://journal.rmutp.ac.th/wp-content/uploads/2014/08/Special-LiberalArt-Humanity-Tourist-17.pdf>
2. วินิตรา นวลละออง. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2555;57(2):225-234.
3. สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก 100 ตัวชี้วัดและ 16 ตัวชี้วัด โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่; 2540.

กิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเช่น การบริการต่างๆ ของหอพักให้สะดวกสบาย จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของนักศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้ชัดเจนขึ้น และ ควรทำวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตระหว่างนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ กับนักศึกษาคณะอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัยเดียวกันเพื่อหาแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคณะต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สุชีราภรณ์ ฐวานนท์ ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ขอขอบคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ขอขอบคุณนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดีและขอขอบคุณอาจารย์ ดร.वलรัตน์ แสงไชย เป็นอย่างสูงที่กรุณาช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะด้านการใช้สถิติวิจัย ในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

4. Yamane, Taro. *Statistics–An Introductory Analysis*. 2nd ed. Tokyo: John Weather Hill Inc, 1970.
5. พิษณายวีร์ สิ้นสวัสดิ์ และเบญจวรรณ พิททาร์ด. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. *วารสารเกื้อการุณย์* 2559;23(1):7-20.
6. สำราญ จูช่วย, สลักจิตร์ หิรัญสาลี และสุนทรีย์ สองเมือง. คุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์: กรณีศึกษานักศึกษาเข้าใหม่ปีการศึกษา2555. *รายงานการวิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์*; 2555.
7. Aboshaiqah AE&Cruz JP. Quality of Life and Its Predictors Among Nursing Students in Saudi Arabia. *J Holist Nurs*. 2018 Jul 1:898010118784147.
8. มณฑา ลิ้มทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ. แหล่งความเครียด วิธีการเผชิญความเครียดและผลลัพธ์การเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก. *Rama Nurs J* 2009; 15(2):192-205.